

УДК 528.4

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ В УНІАН

І. Тревого, С. Войтенко, С. Могильний
Українське товариство геодезії і картографії

Ключові слова: топографо-геодезичні підприємства, Укргеодезкартографія.

Правління Українського товариства геодезії і картографії (надалі Товариство) не раз зверталося до керівників країни і до урядових структур з питань захисту фахових інтересів картографо-геодезичної галузі. Коли стало відомо про проект розпорядження Кабінету Міністрів України “Про передачу топографо-геодезичних підприємств та організацій до сфери управління Держкомзему”, Товариство організувало прес-конференцію в УНІАН з метою довести до широкого кола громадськості України думку фахівців про негативні наслідки такого кроку. На прес-конференцію були запрошені представники ЗМІ, підготований прес-реліз.

Прес-реліз до прес-конференції
29 грудня 2009 року з 14:30 до 15:30,
приміщення УНІАН за адресою:
Київ, Хрещатик, 4

Тема прес-конференції:
Про передачу топографо-геодезичних підприємств та організацій до сфери управління Держкомзему

Українське товариство геодезії і картографії,
тел. (044) 278-47-68, (044) 568-53-32,
(050) 370-64-02
trevoho@polynet.lviv.ua,
pmshevchuk@voliacable.com,
iat@antex.kiev.ua, www.iat.kiev.ua

Учасники:

Тревого Ігор Севірович – Президент Українського товариства геодезії та картографії, заслужений працівник освіти України; доктор технічних наук, професор;

Бондар Анатолій Лаврентійович – Голова Укргеодезкартографії 1991–2002 рр., кандидат технічних наук;

Войтенко Степан Петрович – заслужений працівник освіти України; доктор технічних наук, професор;

Могильний Сергій Георгійович – доктор технічних наук, професор Донецького національного технічного університету.

Як стало відомо Українському товариству геодезії і картографії, підготовано проект розпорядження КМУ “Про передачу топографо-геодезичних підприємств та організацій до сфери управління Держкомзему”, що означає не тільки передавання, а і перепрофілювання підприємств. Фактично це ліквідує цілу галузь, яка забезпечує участь у реалізації державної політики у сфері створення національної геодезичної системи відліку, пов’язаної з європейськими та світовими системами координат, Національної інфраструктури геопросторових даних, становлення, унормування, обліку, реєстрації, використання та збереження географічних назв, забезпечення будівництва та моніторингу інженерних споруд, зокрема до ЄВРО-2012, що є загрозою національній безпеці країни.

Діяльність Укргеодезкартографії має міжгалузевий характер та спрямована на виконання загальнодержавних геодезичних та картографічних робіт, демаркації та делімітації державного кордону України, забезпечення потреб різних сфер життєдіяльності суспільства і держави, зокрема завдань щодо соціально-економічного розвитку, охорони навколишнього природного середовища, державного управління, національної безпеки та оборони держави.

Останніми роками у державних підприємствах Укргеодезкартографії розвинена інфраструктура для таких основних видів діяльності:

– створення та розвиток національної геодезичної системи відліку, Державної геодезичної мережі. Йдеться про більш ніж 35 000 геодезичних пунктів, 150 000 знаків нівелірної мережі та 5 000 пунктів гравіметричної мережі на території України, які задають всю координатну основу будь-якого картографування території та є унікальним національним надбанням України;
– топографічне картографування території та розвиток національної системи картографу-

вання для забезпечення всіх галузей економіки, науки, освіти, національної безпеки та оборони держави, зокрема понад 30 000 номенклатурних аркушів топографічних карт базового масштабу 1:10 000 та системи їх постійного оновлення;

- тематичне і спеціальне картографування, зокрема розроблення та видання політико-адміністративних, загальногеографічних, туристичних, довідкових карт і атласів України та світу, планів та атласів міст, атласів та карт автошляхів України та Європи для широких верств населення, шкільних навчальних атласів та карт;

- навігаційне забезпечення аеропортів України;

- топографо-геодезичне і картографічне забезпечення делімітації та демаркації державного кордону;

- створення баз даних геопросторової інформації на територію України;

- приладобудування для топографо-геодезичної галузі.

На жаль, під час підготовки проекту розпорядження КМУ “Про передачу топографо-геодезичних підприємств та організацій до сфери управління Держкомзему” неправильно вказана предметна діяльність підприємств Укргеодезкартографії. Не взято до уваги, що правові відносини в сфері топографо-геодезичної і картографічної діяльності в державі регулює Закон України “Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність”. Безпосередньо стосується діяльності галузі також Закон “Про географічні назви”, який визначає правові основи регулювання відносин і діяльності, пов’язаних із встановленням назв географічних об’єктів, а також унормуванням, обліком, реєстрацією, використанням і збереженням географічних назв. Основні напрями діяльності картографо-геодезичної галузі визначені Державною науково-технічною програмою розвитку топографо-геодезичної діяльності та національного картографування на 2003–2010 роки, яка спрямована на удосконалення системи забезпечення державних та інших потреб в усіх видах топографо-геодезичної та картографічної продукції.

На наш погляд, неправильно вважають, що проект акта не стосується питань розвитку адміністративно-територіальних одиниць та не потребує консультацій з громадськістю.

У проекті розпорядження вказано, що до сфери управління Держкомзему передається

низка державних топографо-геодезичних підприємств. Насправді йдеться про абсолютно всі підприємства галузі. Негативним наслідком прийняття цього акта буде перепрофілювання державних топографо-геодезичних та картографічних підприємств до виконання робіт із землеустрою та практична ліквідація картографо-геодезичної галузі.

Крім того, передавання державних підприємств Укргеодезкартографії до сфери управління Державного комітету із земельних ресурсів істотно не поліпшить виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2009 року № 844 “Деякі питання реалізації права власності на землю громадян України у 2009 році”. Варто зазначити, що йдеться про не менш ніж 2000 фахівців Укргеодезкартографії, з яких не більше ніж 500–600 займаються сподієною із землеустроєм діяльністю. Всі вони у взаємодії з Держкомземом задіяні нині в землепорядних роботах з інвентаризації земель. Це невеликий ресурс порівняно з Держкомземом, який налічує 30 000 колективів, в кожній області створена система центрів ДЗК та діють Інститути землеустрою, що прямо призначені для виконання цих земельних робіт.

Справжнім світовим проривом вітчизняної картографії стали неодноразові нагороди Міжнародної торгової картографічної асоціації (ІМТА) та визнання найкращими картографічними підприємствами Європи, Африки та Близького Сходу 2004, 2005 р. таких картографічних підприємств України, як Інститут передових технологій та ДНВП “Картографія”. Вітчизняних картографів, що створили Національний атлас України, нагороджено Державною премією України в галузі науки і техніки за 2009 р. Зазначимо, що українська картографія сьогодні відповідає світовому рівню і повністю забезпечує українських споживачів картографічними виданнями вітчизняного виробництва. Це конкурентна галузь, яка повністю адаптована до ринкових відносин.

Отже, передавання підприємств Укргеодезкартографії до сфери Держкомзему може призвести не тільки до негативних наслідків у сфері топографо-геодезичної діяльності, а і в сфері випуску карт, атласів та іншої продукції, зокрема картографічного та навігаційного забезпечення проведення ЄВРО-2010, а також підготовки вітчизняних кваліфікованих спеціалістів у галузі геодезії і картографії.

Учасники прес-конференції (зліва направо):
С. Войтенко, І. Тревого,
С. Могильний, А. Бондар

Прес-конференцію розпочав проф. І. Тревого. Він, зокрема, зазначив, що геодезія існує тисячі років, активно розвивається і сьогодні забезпечує діяльність всіх сфер економіки, науки, оборони та безпеки країни, а саме:

- повітряну і наземну навігацію;
- демілітацію та демаркацію державних кордонів;
- геодезичний моніторинг унікальних інженерних споруд, наприклад, атомних електростанцій;
- створення й обслуговування державної системи координат і висот;
- створення топографічних цифрових електронних карт;
- формування інфраструктури геопросторових даних;
- створення геодинамічних полігонів і спостереження за деформаціями;
- інженерно-геодезичне забезпечення проектування і будівництво споруд, автодоріг та залізниць, мостів, тунелів, АЕС;
- сприяння розвідці корисних копалин;
- геодезичне забезпечення кадастрових та землепорядних робіт тощо.

Розвиток геодезичної науки та виробництва дав змогу Укргеодезкартографії створити найбільш високоточну сучасну референцну систему координат УСК 2000; розроблено і видано Національний атлас України; продукуються і широко продаються у світі вітчизняні цифрові фотограмметричні прилади; ведуться фундаментальні дослідження фігури Землі і зовнішнього гравітаційного поля; розпочато створення в Україні мережі перманентних ба-

зових супутникових станцій, використання якої дасть потужний економічний ефект і забезпечить високу точність і якість виконання інженерно-геодезичних і кадастрових робіт; розроблена концепція створення сучасної гравіметричної мережі; підготовано проект Закону України про інфраструктуру геопросторових даних тощо.

Коротко повідомлено про роль і завдання аналогічних державних служб у розвинених країнах. Сьогодні в світі визнають, **що сучасна геодезія – це гальмо корупції.**

На підставі зазначеного передавання та перепрофілювання державних топографо-геодезичних підприємств негативно позначиться на діяльності картографо-геодезичної галузі країни і може призвести до парадоксу, коли через декілька років доведеться запрошувати фахівців геодезичних професій з-за кордону.

Що стосується важливості Постанови КМУ від 5 серпня 2009 року № 844, то Укргеодезкартографія співпрацює з Держкомземом над її виконанням, а передавання топографо-геодезичних підприємств і організацій до сфери управління Держкомзему істотно не поліпшить виконання завдання КМУ, оскільки можливості 500 фахівців Укргеодезкартографії, які займаються спорідненою з Держкомземом діяльністю, складно порівняти з 30 000 колективом Держкомзему.

Товариство вважає, що проект розпорядження КМУ необґрунтований і може призвести до руйнування картографо-геодезичної галузі.

Декан факультету геоінформаційних систем і управління територіями Київського національного університету будівництва і архітектури професор С. Войтенко в своєму виступі додав, що рішення про передавання підприємств треба розглядати із позицій:

- швидкого розв'язання наболілих проблем при проведенні земельної реформи України;
- вирішення проблем споріднених галузей Державної служби геодезії, картографії і кадастру та Держкомзему з метою оптимізації їх економічних показників тощо.

Як позитивні і негативні явища для державного управління це зумовить?

Серед позитивних показників назвемо:

- значне зменшення дублювання топографо-геодезичних робіт;
- впровадження єдиних стандартів і технологій для формування баз геопросторових даних;
- впровадження єдиної сучасної системи координат в топографо-геодезичному виробництві, міському та земельному кадастрі;

– створення сучасної кадастрової реєстраційної системи землі та нерухомого майна на рівні передових розвинених країн світу тощо.

Разом з тим, пряме передавання тільки топогеодезичних підприємств і організацій з Державної служби геодезії, картографії і кадастру до Держкомзему України створить низку проблем:

– Державна служба геодезії, картографії і кадастру без фахівців існуючих підприємств та організацій не зможе вповні забезпечити повноцінне підтримання дуже важливої для галузей народного господарства та оборони країни Державної системи відліку планової, висотної та гравітаційної основи. Вона буде дезорганізована;

– знизиться рівень виконання науково-дослідних робіт для вирішення основних теоретичних і практичних проблем геодезії, картографії і кадастру Державного значення;

– геодезія і картографія мають значно ширші функції, ніж функції Держкомзему із топографо-геодезичного забезпечення потреб держави;

– постануть проблеми топографо-геодезичного і картографічного забезпечення сучасних навігаційних систем, транспорту, зведення інженерних споруд та їх моніторингу, обслуговування надзвичайних станцій і природоохоронної діяльності;

– таке рішення може призвести до необхідності створення геодезичних служб в різних галузях народного господарства України;

– виникнуть інші важливі проблеми.

Тому передавання топографо-геодезичних підприємств та організацій до сфери управління Держкомзему викличе лише зниження їх професійного рівня, перепрофілювання та звуження сфери діяльності тощо.

Питання ускладнюється ще і тим, що геодезичне забезпечення кадастрових робіт не потребує доволі високої кваліфікації. Фахівці Укргеодезкартографії вирішують досить складні завдання теоретичного і практичного значення для топографо-геодезичного забезпечення всіх галузей народного господарства України.

Завідувач кафедри геодезії і геоінформатики Донецького національного технічного університету професор С. Могильний погодився з тими, хто виступив, але побажав зробити доповнення по суті проблеми, яка розглядається на прес-конференції.

Причина виникнення проблеми полягає в тому, що реалізація земельної реформи в Україні нині у глибокій системній кризі. Підстав для цього багато. Одна з них пов'язана із керівництвом країни, яке не бере до уваги, що реалізація прав громадян на земельну власність не може здійснюватись без

достовірної і точної інформації, яку отримують за допомогою геодезичних вимірювань.

Нині, на жаль, дуже багато випадків, коли за документами земельних установ ділянки землевласників перекриваються, що призводить до конфліктів. Якщо це не припиниться, то в майбутньому можуть виникнути соціальні проблеми. Тому намічені урядом реформи Укргеодезкартографії варто розглядати, в кращому випадку, як швидку спробу виправити ситуацію. Як це можна зробити? На це питання можна відповісти після детального вивчення проблеми професіоналами. Наші неодноразові звернення до уряду з пропорціями про небезпеку, неефективність і недоцільність ліквідації Державної служби геодезії, картографії та кадастру не були почуті. Тому Товариство вважає за потрібне через ЗМІ звернутись до громадськості країни і повідомити про можливі наслідки непрорахованих рішень. Висловлюємо надію, що керівництво країни уважно прислухається до думки професіоналів і прийме оптимальне рішення.

До учасників прес-конференції з численними питаннями звернулись присутні працівники преси і телебачення. Кожний з учасників дав інтерв'ю ЗМІ. Прес-конференцію можна було подивитись на різних каналах телебачення.

Прес-конференція в УНІАН

І. Тревого, С. Войтенко, С. Могильний

Наведена інформація про прес-конференцію Українського товариства геодезії і картографії в УНІАН 29.12.2009 р. на тему: “Про передачу топографо-геодезичних підприємств та організацій до сфери управління Держкомзему”.

Пресс-конференция в УНИАН

И. Тревого, С. Войтенко, С. Могильный

Приведена информация о пресс-конференции Украинского общества геодезии и картографии в УНИАН 29.12.2009 г. на тему: “О передаче топографо-геодезических предприятий и организаций в сферу управления Госкомзема”.

Press-conferention in UNIAN

I. Trevoaho, S. Voytenko, S. Mogylynyi

Brought information on press-conferences of Ukrainian society of geodesy and cartographies in UNIAN 29.12.2009. to subjects: “On the issue a topographer-geodetic enterprises and organizations in the scope of management Goskomzem”.